

Srebrni red za zasluge 2015:

Matjažu Vipotniku za izjemen prispevek k oblikovanju podobe slovenske kulture ter k njeni prepoznavnosti doma in v tujini

Utemeljitev:

Matjaž Vipotnik je eden najpomembnejših slovenskih grafičnih oblikovalcev, ki celotno obdobje svojega ustvarjanja ostaja zvest oblikovanju za kulturo. V njegovem izjemnem opusu so gledališki in filmski listi, plakati, znaki, logotipi, celostne podobe kulturnih ustanov, knjižne opreme ter vrsta scenografij.

Začel je s scenografijo v celjskem gledališču, nadaljeval z oblikovanjem prvih plakatov in prve celostne podobe za eksperimentalno gledališče Glej. Hkrati je delal za gledališče Pekarna, sledilo je obdobje veličastnega ustvarjanja za ljubljansko Dramo in Slovensko mladinsko gledališče, pa tudi za ugledne gledališke skupine v Zagrebu, Novem Sadu, Beogradu in Benetkah.

Odlikovanec se je vedno zavedal, da gledališki list nagovarja in mobilizira, hkrati pa opominja na nepravilnosti. Matjaž Vipotnik je bil družbeno angažiran umetnik in taki so bili tudi njegovi plakati, ki so provocirali. Za jugoslovanske oblasti je bil Vipotnik preveč drzen. Okrožno sodišče v Zagrebu ga je za plakat predstave Ujetniki svobode obtožilo »rušenja bratstva in enotnosti«. A je vztrajal pri rušenju tabujev. V samozaložbi je izdal priponko proti 133. členu kazenskega zakonika o verbalnem deliktu in priponko »Kosovo, moja dežela«.

Nekateri njegovi znameniti plakati so legendarni. Taka sta tudi Marx z rdečim šalom ob kolesu, pa človek Leonarda da Vinci, razpet v rdečo zvezdo.

Z dovršeno likovno govorico, s katero je na svoj način prikazoval dogodke in sporočila ustanov, ni ustvarjal le podobe posameznega gledališča ali predstave, pač pa je sooblikoval podobo slovenske kulture kot celote. Kot izjemnemu premišljevalcu o umetnosti mu je z delom uspevalo ponazarjati aktualna družbena vprašanja in jih bistrili. Nadarjenost in vrhunsko izobrazbo je dopolnjeval z zahtevo po najvišjih standardih. Tudi zato mu je uspelo knjigi povrniti lepoto duhovnega predmeta. Knjige, ki jih je Matjaž Vipotnik oblikoval za norveške, italijanske, nemške, avstrijske in slovenske založbe, so poznavalci uvrstili med najlepše evropske in slovenske knjige.